

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 12 (587).

LÖRDAGEN DEN 11 FEBRUARI 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	---	--	--	--

HILDEGARD THORELL.

Dahlhof foto.

DET DISTINGUERADE porträtt, hvar med vi i dag främst pryda vårt nummer, återgifver dragen af en konstnärinna, som bär ett af de mest frejdade namnen bland våra kvinnliga konstutöfvare. Fru Hildegard Thorell har länge åtnjutit stadgadt rykte som en fin och skicklig porträttmålarinna, och den utställning af hennes senare arbeten, som för närvarande lockar talrika besökare till Konstföreningens lokal vid Kungsträdgården, är ägnad att än vidare befästa detsamma.

Den nobla förening af damen af värld och den intelligenta artisten, som ligger uttryckt redan i hennes anletsdrag och hela person, hvilat ock som ett särmärke öfver hennes konst. Med förkärlek målar hon, och med den intimaste förståelsen träffar hon den finbildade kvinnan ur våra bästa kretsar, vare sig det nu gäller den redan till mognad ålder komna *grande dame'n* i silfradt hår och det svarta sidenets allvarsamma ram eller den unga tär-

nans finhyllta ansikte med sitt drömmande skimmer af rosiga minnen från gårdagens bal. Hvilken charmant karaktäristik ligger ej exempelvis öfver bilden af friherrinnan Amy Cederström, den kände målaren friherre Gustaf Cederströms maka, hvilken Idun har nöjet här reproducera, öfver hela den aristokratiska gestalten ända ut till de fina, själfulla händerna! Eller — för att välja en annan af den pågående utställningens små pärlor — öfver porträttet af fröken Helena Börjeson, bildhuggaren professor B:s dotter, en bild så omedelbart intagande i sin jungfruliga skärhet! Ett af fru Thorells allra yppersta arbeten är vidare »Damen i svart», en synnerligen distinguerad bild, som också rönt utmärkelsen af en medalj vid den internationella konstutställningen i Barcelona år 1898. Bland öfriga kvinnliga porträttfäste vi oss ytterligare vid de präktiga bilderna af professorskan Claesson och fru Danielsen, f. Hamberg, samt vid den vackra, halft genreartade »På balkongen».

Nära till hands för den, som så väl uppfattar kvinnligheten och dess karaktäristiska drag, synes äfven ligga att intränga i barnaansiktets hemligheter. Fru Thorell gifver ock många goda prof på sin förmåga i denna väg. Främst bland dessa ställa vi »porträttgruppen af syskonen P.», hvilken vi här äfvenledes reproducera. Helt enkelt förtjusande äro de små blonda systerhuvudena, lutade mot hvarandra i länstolens breda fann och blickande ut mot åskådaren med dessa egenomligt beslöjade barnaögon, bakom hvilka man anar barnkammarfantasiens hela strålande sagohimmel.

Men äfven manliga porträtt målar fru Thorell med framgång. Präktig karaktäristik

utmärker så t. ex. både bilden af hennes man, häradshöfding Thorell, och af friherre Olof Hermelin, den bekante landskapsmålaren.

En grupp för sig utgöra de trefliga bilderna från Holland, just från den lilla fiskarbyn Volendam, som en annan konstnärinna, fröken Ottilia Adelborg, ej länge sedan i ord målade för Iduns läsarinor. Den väderbitne fiskargubben med sin kritsnugga i munnen, den strålande lyckliga fiskarhustrun med »lillminsten» på sin arm, den lilla vallarflickan i sin hvita hätta, lysande mot den saftiga gräsmarkens grönska — alla äro de återgifna med en vederhäftighet, som verkar öfvertygande äfven på den, som ej personligen fått skåda lifvet i den lilla nordholländska fiskar- och artistbyn.

Det är med ett ord en vacker och intressant

»DAM I SVART.» EFTER ETT OLJEFÄRGSPORTRÄTT AF HILDEGARD THORELL.

utställning, fru Thorell här bjuder oss, och hon har all heder af densamma. Till sist endast några korta data ur hennes yttre lif, som en ram till konstnärinnans eget porträtt.

Hildegard Bergendal är född i Gammelkroppa i Värmland. Hon studerade först vid akademien i Stockholm och begaf sig därpå till Dresden och Paris, där hon idkat studier för Marschall, Gérôme och Bonnat samt för fröken Wegmann. På 1880 års salong utställde hon ett litet särdeles finkänsligt och elegant genomfördt dampporträtt, en verklig liten pärla, som nu hamnat i Göteborgs museum. År 1883 vann hon på parisersalongen ampra loford för sin förtjusande porträttgrupp »Ljusalferna» — tvänne flickor i grupp, där i synnerhet kläderna voro målade med djärf hand, men lyckade. Samma år invaldes hon till agrée af Akademien för de fria konsterna. Hon har ock rönt utmärkelsen att få en plats på vårt nationalgalleri, där hon representeras af den vackra bilden »Modersglädje», återgifven i Iduns senaste julnummer. Hon är i äktenskap förenad med regementsauditören, häradshöfding R. Thorell och har inrättat sin atelier i den allbekanta vackra villa på Djurgården, som i sin tid uppbyggdes af professor Dietrichson, men nu bär benämningen: Villa Thorell.

Utom för konsten rymmer hennes vakna sinne många intressen. En utpräglad fosterländskhet har alltid kännetecknat hennes tänkesätt och särskildt tagit sig uttryck i en liflig verksamhet för de mål, som »Svenska kvinnoföreningen till fosterlandets försvar» — af hvars styrelse hon är mångårig medlem — för sig uppställt.

JOHAN NORDLING.

ETT HEM FÖR ARBETERSKOR. UR ETT FÖREDRAG INFÖR »STUDENTER OCH ARBETARE» AF GERDA MEYERSON.

DET FINNS ETT ORD, som klingar ljuft som en kär melodi och kan komma äfven det kallaste hjärtas strängar att vibrera, ett litet ord, som i sig innefattar allt hvad vi först lärt oss att älska, som framkallar våra barndomsminnen på samma gång det tolkar vår framtidslängtan, våra drömmars och önskningsmål. Det är ordet *hem*.

Hem! Ett hem, en liten vrå af världen, där vi kunna finna trefnad och ro efter dagens arbete, hvilatrygga under nattens timmar och vakna med den glada känslan att denna lilla vrå är vår egen.

Ordet hem kan tolkas mycket olika, det kan betyda ett palats, men det kan också betyda en koja. För många är det liktydigt med en bädd i hörnet af ett rum, som man delar med en eller flere främmande personer. Om det nu kan kallas att äga ett hem, när man — som det heter — »bor inne». För den, som är ensam och icke har råd att hyra sig ett eget rum, finns det ju ingen annan utväg än att hyra in sig hos andra. En stor del af våra ogifta arbetare och arbeterskor måste därför begagna detta sätt att få tak öfver hufvudet. Kan man få bo hos en ordentlig familj, som har en snygg och tillräckligt stor bostad, så kan man ha det ganska bra, men blott allt för ofta ha de inneboende det mycket ofrefligt, och de känna sig ibland lika hemlösa som de stackare, som i saknad af bostad måste sofva än här än där, hvar det för tillfället passar sig.

Detta inneboende-system, genom hvilket bo-

städerna öfverbefolkas och främmande personer af olika kön och åldrar komma att bo tillsammans, måste vara i högsta grad fördärligt både i hygieniskt och moraliskt afseende. Framför allt måste det vara skadligt för unga kvinnor, som utan föräldrahem, tvungna att genom en knapp arbetsförtjänst försörja sig själfva, gärna välja det billigaste stället att bo på.

För att i någon mån söka motverka detta »inneboende-system» öppnades sistlidne 1:sta oktober i huset nr 18 Kungsholmsgatan 4 tr. ett hem för arbeterskor. Våningen, som är belägen åt solsidan, består af 6 rum, tambur och kök. Ett rum, salen i våningen, är samlingsrum, ett upptages af hemmets föreståndarinna, de fyra öfriga bebos af 10 arbeterskor, 3 i hvart och ett af de två större rummen, 2 i hvart och ett af de två mindre. Afgiften är 6 kr. per mån. i rum för två, 5 kr. i rum för tre. Arbeterskornas rum ha alla sina egna utgångar, de stå i förbindelse med hvarandra endast genom samlingsrummet, på så sätt kan man i hvarje rum vara alldes för sig själf. Till hvart och ett af rummen finns en rymlig garderob.

Möbleringen består af gula och bruna KATRINEHOLMSMÖBLER, i hvarje rum finns en liggsoffa samt en eller två järnsängar med madrass, kuddar och filtar. Lakan och handdukar äfvensom vedbrand ingår i priset, men lyse få arbeterskorna själfva hålla sig med i sofrummen. Samlingsrummet, tamburen och köket upplysas på hemmets bekostnad. I samlingsrummet, som är särdeles trefligt, finns ett litet bibliotek, tidningar, tidskrifter och sällskapsspel.

Någon mathållning är ej anordnad. Middag äta hyresgästerna för det mesta ute — hvilket ställer sig både billigast och bekvämast för dem, men morgon och afton tillreda de själfva sina måltider i hemmets kök. Att koka på fotogenkök i rummen är förbjudet. I köket få de koka på gasapparaten mot den billiga afgiften af 10 öre hvar i veckan. I början var det nog fråga om att föreståndarinnan skulle tillaga gemensamma morgon- och aftonmål, som arbeterskorna fingo betala för, men dels hafva de icke samma tider och smak och dels bidrager den smula hushållsbestyr man har till att öka hemkänslan. Arbeterskor, som »bo inne» och äfven de, som bo i sina föräldrahem vänja sig för det mesta vid att bli uppassade, de bli ovana att utträta den minsta syssla.

I hemmet för arbeterskor äro hyresgästerna, enligt ordningsreglerna, skyldiga att själfva besörja sina rums ordentliga städning och rengöring. Samlingsrum, kök, tambur och förstuga städas af föreståndarinnan, men hvar och en måste städa undan efter sig i köket, då hon kokat.

Vidare är stadgadt, att kl. $\frac{1}{2}$ 11 om vintern och kl. 11 om sommaren måste allt vara tyst; efter anmälan hos föreståndarinnan kunna arbeterskorna likväl, då de äro bortbjudna, ha öfverarbete o. d., dröja ute längre. Insjuknar någon af hyresgästerna i långvarig eller smittsam sjukdom, måste hon, så fort ske kan, flyttas till sjukhus.

För öfrigt bjuda ordningsreglerna hyresgästerna att vara aktsamma om hemmets tillhörigheter, att fara varligt med eld och lyse, att i umgänget med föreståndarinnan och hvarandra iakttaga ett höfligt, fridsamt och anständigt uppförande, så att allt för sammanlefnaden störande undvikas.

Rummen uthyras på minst en månad med 8 dagars ömsesidig uppsägning. Hyresgäst, som genom förseelser mot gällande ordningsregler eller af annan anledning stör ordningen

i hemmet eller skadar dess anseende, blir af styrelsen till afflyttning uppsagd.

Att ordningsregler måste finnas är ju naturligt, när man sammanför så pass många personer, om hvilka man vet så godt som ingenting. Men allt, som kunde gifva hemmet tycke af en slags inrättning, undvikas sorgfälligt. Arbeterskorna hafva sin frihet i allt, endast det icke stör ordningen och lugnet i hemmet. De 10 arbeterskor, som bo där sedan d. 1 okt., äro mellan 17 och 33 år. Ett par af dem äro sömmerskor, en är konstväfverska, en bokbinderska, en korkskärerska, de öfriga arbeta vid sko-, marmelad- och glödlampsfabriker.

De trifvas mycket bra i hemmet och med hvarandra, somliga ha sagt sig aldrig hafva drömt om att kunna få det så trefligt och hemligt.

För att bli antagen till hyresgäst fordras att den sökande har fast anställning, att hon förbinder sig att efterfölja hemmets ordningsregler, samt att hennes inkomst icke är så stor, att hon kan anses ha råd att hyra själfständig bostad. De nu i hemmet boende hafva en veckoinkomst af 7—9 kr. Endast i undantagsfall mottagas flickor, som hafva föräldrahem i Stockholm.

Då rummen i höstas annonserades till uthyrning, anmälde sig omkring 50 sökande, och under de månader hemmet varit i verksamhet hafva ungefär lika många hört efter rum där.

Men ehuru bostad i hemmet ännu tyvärr icke kan beredas för mer än 10 arbeterskor, så står dess samlingsal öppen äfven för arbeterskor, som icke bo där. Hvarannan måndag hålles större samkväm med sång, musik, föredrag, högläsning, lekar. Ibland dansas det äfven, och det är icke det minst roliga, fastän inga kavaljerer finnas. Böcker ur hemmets bibliotek utlånas åt samkvämstågarna, och mot en afgift af 10 öre serveras te och smörgås.

Utom dessa samkväm för arbeterskor, hvilka förut under några år anordnats i annan lokal på Kungsholmen, har nu öppnats en kurs i klädsömnad och andra handarbeten. Denna kurs har sina öfningar om onsdagarna $\frac{1}{2}$ 8—9 e. m. och om fredagsaftnarna hållas sångöfningar med en liten bland arbeterskorna bildad kör. En kurs i välskrifning och en läsecirkel komma äfven att anordnas.

Rättighet att deltaga i dessa kurser hafva de arbeterskor, som ingå i en liten nyligen bildad förening, som fått namnet »Flickor emellan», och hvars mål är sammanslutning mellan arbeterskor af olika yrken till deras ömsesidiga nytta och nöje. Denna förenings styrelse består af arbeterskor jämte två af kursernas ledarinnor.

Kurserna äro fria, utom att ur föreningens gemensamma kassa afgift för fotogen och skurning af salen erlägges till Hemmet för arbeterskor. På sommaren, då inga samkväm hållas, är det meningen att arrangera några billiga utflykter till landet. Men för att denna lilla nya förening skall kunna växa och blifva till något, behöfs det intresse för den först och främst bland arbeterskorna själfva, ehuru den i Hemmet för arbeterskor och dess styrelse har sitt stöd.

Så är det för närvarande ordnad i Hemmet för arbeterskor. Hur den ekonomiska sidan af saken ter sig, är ännu för tidigt att yttra sig om. Naturligtvis kan företaget icke bära sig med de låga afgifter arbeterskorna betala för sina rum. Men som hemmet har öppnats i afsikt att hjälpa de sämst lönade bland våra arbeterskor och hyresgästernas förtjänst är 7—9 kr. per vecka samt de flesta af dem äro hänvisade till att försörja sig själfva, kunna

Bland nu befintliga Cacaosorter
intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Guldmedalj
vid 1897 års Konst- och Industriutställning
i Stockholm.

de ju icke anses hafva råd att betala mer än 5 à 6 kr. per månad för sin bostad. Det går nog icke så lätt att få det öfriga att räcka till mat, kläder, tvätt, m. m.

Den inkomst hemmet har för de utlyrda rummen förslår icke ens att betala hyran för våningen. Och utom hyran skola förestånderskans lön, ved, lyse och underhållningskostnaden betalas. Därför är hemmet beroende af välvilliga bidrag från allmänheten. Grundplåten anskaffades genom en förra våren anordnad musikalisk-dramatisk soaré, till hemmets uppsättning hafva intresserade personer skänkt dels penningbidrag, dels linne, möbler och husgerådssaker. Och för att gifva hemmet en säkrare inkomst samt göra en framtida utvidgning möjlig bildades i november förra året »Föreningen Hemmet för arbeterskor», som har att glädja sig åt rätt stor tillslutning.

Erfarenheten vis à vis det ekonomiska är dock ännu för ringa, för att man med bestämdhet skulle kunna veta, om de beräkningar, som gjorts för hemmets utgifter, äro riktiga. En liten utvidgning skulle dock troligen — om kostnaderna för möbler och dylikt icke beräknas — blifva mera utjämnande än betungande för utgiftsstaten, ty hyran för samlingrummet och förestånderskans rum blefve då delad på flere betalande rum.

Emellertid bör hemmet icke blifva för stort. Det skall icke vara en kasern, utan ett hem, där arbeterskorna kunna trifvas och känna sig på egen botten. Men när föreningens tillgångar tillåta det, böra i stället flere hem för arbeterskor öppnas i olika delar af staden. Detta är naturligtvis ett framtidsmål. Först behöfver erfarenhet vinnas af detta första hem, hvilket redan under sin korta tillvaro fått röna bevis på, att det väckt intresse inom många olika kretsar. Mätte detta intresse, intresset för att motverka det fördärliga inneboendesystemets faror för unga arbeterskor, få fortfara och växa och föreningen vinna uppmuntran, så att dess verksamhet blifver till nytta och välsignelse.

OM »SKÖNHETENS BETYDELSE».

ÖFVER DETTA ÄMNE hölls torsdagen den 2 d:s en liflig och sakrik diskussion i Kvinnoklubben under fröken *Hanna Anderssons* ordförandeskap. Gäster för aftonen voro bl. a. fruarna *Hanna Hirsch-Pauli* och *Olga Fähræus*, född *Björkegren*. Diskussionen inleddes af fru *Natalia Frölander*.

Först påpekades, hurusom skönheten efter att länge såsom betydelselös hafva varit bannlyst från många områden, nu åter segerrikt begynt göra sina anspråk gällande på hemorts rätt överallt och allestädes. Att skönheten ännu icke blifvit tillfredsställande definierad, förringade icke dess värde; det samma vore fallet med kärleken, men hvem vågade sätta dess betydelse i fråga? Karakteristiska yttranden om skönheten och dess natur, fälda af bland andra *Ehrensverd*, *Kant* och *Diderot*, anfördes, hvar på ur fröken *Ellen Keys* broschyr »*Skönhet för alla*» upplästes praktiska vinkar, regler och råd angående hemmens förskönande.

Därefter framhölls, att det för alla dem, som ej envisas att betrakta denna jord som en jämmerdal, är ett naturligt behof att eftersträfvat trefnad och glädje samt att med hjälp af konsten bevara sitt väsens poesi. Hemmet och skolan tillkommer det att väcka och utveckla skönhetssinnet, konstnärerna och konstindustrien att tillgodose de sålunda framkallade skönhetssinnet. Då konstverken äro fullödiga, d. v. s. producerade i konstnärens bästa ögonblick eller med andra ord alster af hans rödaste hjärteblod, förfina de våra känslor, förädla därigenom våra handlingar och göra oss till bättre, andligen rikare människor.

På tal om olika slags handarbeten inlades en skarp gensaga mot den en tid så allmänt idkade glödrutningen, som förklarades falsk och förgänglig samt omöjlig att afvinna skönhet. Lyckligtvis vore dess glansperiod nu förbi och den själf på väg till Amerika. Ett anfall från smaksynpunkt mot den

fornnordiska stilen följdes af meddelandet, att denna stil egentligen blott är ett mod, en godtycklig sammanställning af former och färger med ett eller annat fornnordiskt motiv, en »slingstil», om man så vill. Kraftigt parerades ett hugg mot allmogestilen, som förklarades värdefull och outhärlig såsom yttning af ett omedvetet, friskt och ursprungligt skönhetssinne. Öfver husflitsalstren, ofta fina, originella och omedvetet vackra samt alltid uttryck för verkliga behof, ligger i allmänhet en trefnad, någonting personligt, en fläkt af hjärtats bildning, som talar till hjärtat och som fabriksvarorna helt och hållet sakna.

Det eviga sysslandet med broderier och andra handarbeten ansågs af en talarinnahinderligt för mera värdefulla sysselsättningar. De unga flickorna föra denna vana med sig till sina egna hem, där den i otillbörlig grad lägger beslag på deras tid och framkallar en känsla af oro, af något som sökes, något som aldrig blir färdigt. Instämmande häri, varna de en annan talarinna vederbörande för att genom förfärdigandet af en mängd öfverflödsartiklar, som hemmet mycket väl reder sig utan, göra sig till arbetsmaskiner. Af andra framhölls dels den njutning, som ligger i att långsamt färdigbildat sitt hem, som då alltid förefaller ungt och nytt, dels önskvärdheten att kvinnorna mera än hittills måtte arbeta med nålen, bl. a. själfva sy sina egna och sina barns kläder, hvilket troddes kunna motverka den hos dem skarpt framträdande tendensen att känna sig klena och trötta, håglösa och nervösa samt att gifva sig tid — alltför riklig — å *s'écouter*. För uraktlätenhet i fråga om uppfostran af barnens skönhetssinne beskylldes från ett håll företrädesvis öfverklasshemmen, där hufvudern väl ofta köper hem hummer, tryffel och andra läckerheter, men sällan består vackra tafor och andra uppfostrande konstföremål till barnkamraren. Ansvaret och omsorgen härvidlag ålåg dock i främsta rummet modern.

Hetsjakten efter det moderna, äfven om detta är aldrig så fult, samt den ofta märkbara bristen på varm hembefredning beklagades lifligt. Medan somliga höllo före, att smakfullt och stilrent husgeråd redan nu kunde erhållas för skapligt pris, hade andra gjort den erfarenheten, att allt verkligt vackert ännu så länge ställde sig dyrt. På tal om att reformera de smak- och stillösa hemmen gjorde sig den åsikten gällande, att detta lättast kunde ske, om man förenklade lifvet, reducerade behofven till det minsta möjliga, plockade bort allt öfverflödigt, tills hemmet blefve tomt, och sedan efter hand tillfredsställde den saknande längtan efter än ett, än ett annat föremål med idel vackra saker, helst handgjorda, af billigt material, men efter konstnärlig modell. Man borde icke under förlofningsstiden skaffa sig allt till bosättningen, utan vänta med en del och efter hand komplettera hvad som brister, då resultatet säkerligen skulle blifva bättre. Massproduktionen borde inskränkas till det nödvändiga och allt annat göras för hand.

Den farhågan, som yttrades, för att minska glädjen i lifvet genom att upplysa de estetiskt obildade om, att det eller det, som bereder dem glädje, är fult och smaklöst, gendrefs med erinran, att dylika upplysningar kunna gifvas på ett sätt, som icke stöter eller sårar, samt äro rent af nödvändiga, om ej den odlade smaken fortfarande skall förbli endast elitens egendom. Varning uttalades mot tendensen att gifva de estetiska intressena för stor plats i lifvet, så att t. ex., som stundom sker, hygieniska och med dem jämnställda skäl underordnas de estetiska. Det estetiska sinnet, påpekades det vidare, är en lycka, en hjälp, men kan och får ej brukas som karaktärsräknare. På inkastet, att den rådande bostads- och arbetsbristen vore mera förtjänt af uppmärksamhet än de otillfredsställda skönhetssinnet, svarades, att de respektive åtgärderna till fyllandet af nämnda behof borde gå hand i hand. Man hade ej råd att undvara det vackra, tills allt det nödvändiga anskaffats. Skönheten, som är lifvets lycka och som sätter sin prägel på allt det goda, tager aldrig för stor plats, hvilket däremot är fallet med modet, fåfängan och flården, som ofta tillvälla sig skönhetens rubrik och sålunda segla under falsk flagg. Om man ej alltid vet, hvad som är det vackra, bör man komma öfverens om att åtminstone alltid undvika det fula.

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Allra hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksamast.

DEN SISTA VALSEN.

Hon sitter glömd och ensam i salongen och lyssnar blek till hjärtats ångestskri: din första ungdom, flicka, är förgången, den sista valse, snart är den förbi!

Men medan dansmusikens böljor svalla och lägga sig vid hennes sidensko, ett praktverks blad med händer marmorkalla hon vänder, som det tycks, i ostörd ro.

Och likväl minnets härar henne storma! Hon ser sig själf, när hon var nitton år, när med en nyck hon kunde lifvet forma och med en blick ge djupa hjärtesår.

Från första stund en balens drottning vorden, på en minut hon bortskänkt hvarje dans, och lätt som flingan vidrör frusna jorden, hon sväfvade förbi i Ijusens glans.

Och yr och tanklös förde hon den spira, som skönheten i hennes händer lagt, tills fjärilsvingarna, de trolska, skira, sitt guldstoff miste och sin regnbågsprakt.

Det hvita pudret kunde mer ej täcka de djupa märken tiden hade satt, och blickens eld, som kunnat döda väcka, nu mellan ögonhåren lyste matt.

»En gammal flicka!» Tanken henne brände: af kvinnan ägde hon blott kvinnans namn. Och framför sig hon såg sitt lifs elände — ej hem, ej barn, ej någon älskad famn!

Och felet hennes var! Hon lekt och gycklat, gjort narr af kärleken, som ödmjukt bedt, men, om det roat henne, känslor hycklat, tills med ett skratt hon dem sitt afsked gett.

Och nu —! Där ute brusar dansmusiken, och kvinnohjärtan emot männens slå. En drottning, jagad bort från sina riken, det tyckes henne att hon liknar då.

Så kommer värden in — en herre grånad, med ordensband och skinande och stinn. Han bugar — »o, är jag ej nog förhånad!» — »Den sista valse, fröken! — blir den min?»

DANIEL FALLSTRÖM.

FRIHERRINNAN AMY CEDERSTRÖM.
OLJEFÄRGSPORTRÄTT AF HILDEGARD THORELL.

park, som spelar en så betydande roll i vår hufvudstads moderna lif. Och så har vår artist ytterligare gifvit oss de tvänne taforna däruppe ifrån: »i kälkbacken» och »på skridskobanan». Men därmed kanske det också kan vara nog för denna gång af »Stockholmskt vinterlif».

VEDERVÄRDIGHETER. SKISS FÖR IDUN AF VERA VINGE.

Unga fru Hall kom brådskanande in köksvägen och bar ett paket vadd till dubbelfönstren och en krukväxt, som hon köpt till namnsdagsgåfva åt en väninna. Köket var tomt, och kaffepannan kokade öfver med ett väldigt flåsande. Den fina lilla frun gaf intryck af att tillhöra en något opraktisk och handfallen typ, då hon villrådig såg sig om efter någon grytlapp eller handduk för att kunna gripa om det heta handtaget. Men intet i denna väg stod att upptäcka. Nu kom dock Betty ut från serveringsrummet och rusade med ett: »Kors, det kokar öfver!» fram till spisen och lyfte, med bar och härdad näfve, kaffepannan af.

»Att Betty går ifrån så där,» sade frun i missnöjd ton, »se nu hur allt kaffet kokat i elden!»

»Ja, jag var väl tvungen, när Kerstin behöfde hjälp för att skjuta fram pianot,» svarade Betty snäsigt, och i det hon gick in i skafferiet, mumlade hon för sig själf: »Jag tyckte frun stod där, men se, hon

FRÖKEN H. BÖRJESON. EFTER ETT OLJEFÄRGSPORTRÄTT AF HILDEGARD THORELL.

kan förstås inte ta i en panna — när det behöfs, inte.» —

»Det var sant, Betty,» sade frun på väg in, »jag hade ju sagt, att vi skulle försöka koka in päronen efter fru Lindgrens recept, men jag ser, att Betty kokt in dem på det vanliga sättet. Det är då att vara bra glömsk och liknöjd för ens önsningar.»

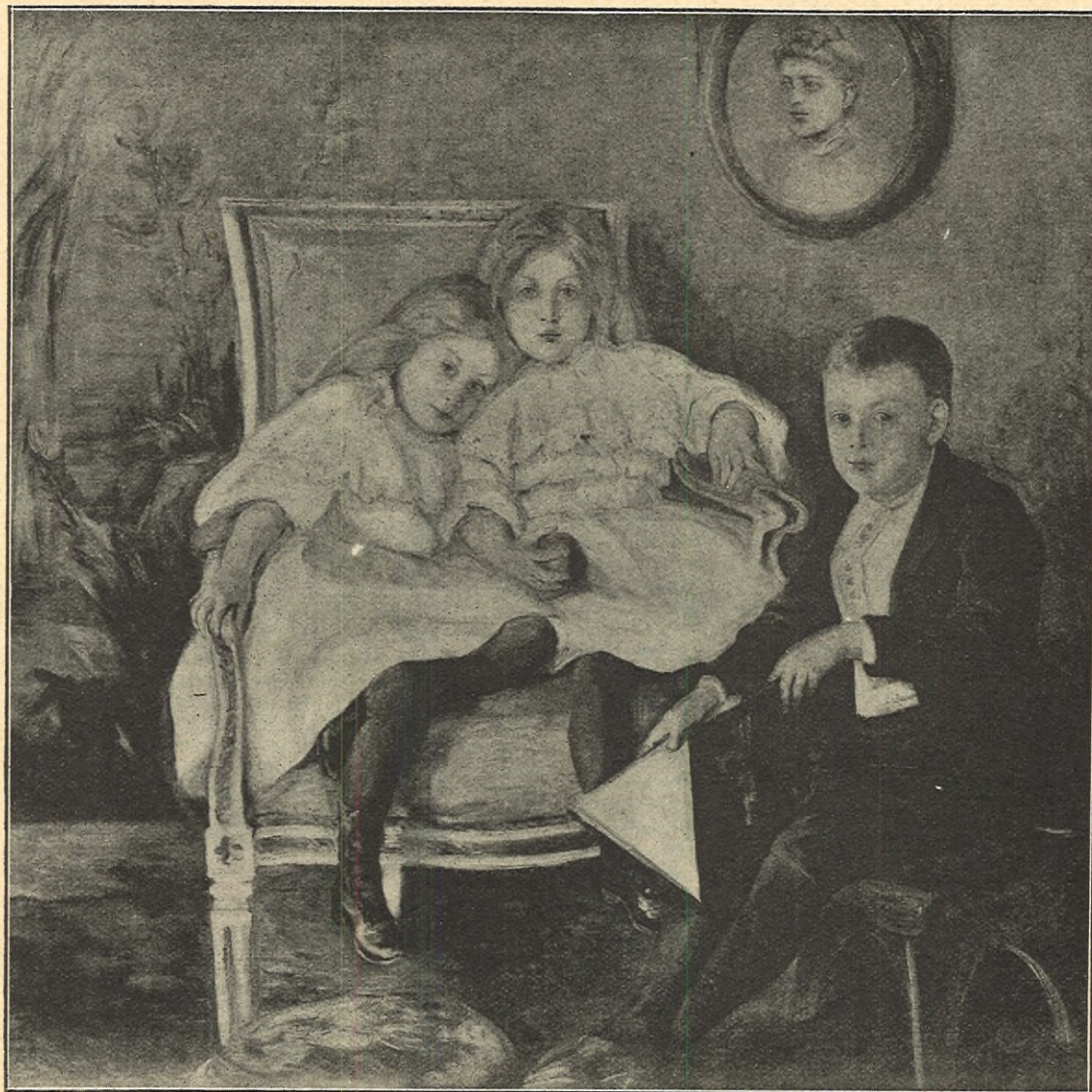
»Ja, Gud skapare, den som kan göra frun till lags,» muttrade Betty på nytt, då fru Hall försvann inåt rummen. »Gör man *si*, så skulle det varit *så*, och gör man *så*, så skulle det varit *si*.» Den i själfva verket ganska dugliga Betty gjorde sig nu-

STOCKHOLMSKT VINTERLIF.

I SÖNDAGS var det en verklig kungsdag ute på Saltsjöbaden: ett kungligt vinterväder, en kunglig idrott och en kunglig publik! Det var de stora skidtävlingarnas dag. Bred som en gata löper den väldiga backen från krönet af en ståtlig kulle, mellan smärta granar ut på sjön. En rent af idealisk backe, sedd med en öfvad löparens ögon! Först en lagom lutning, så det meterhöga stupet, hvars framsida nu pryddes med blågula flaggor, därpå en svindlande brant på tjugotals meter, ett »knä» och så ett nedlopp, som allt mer närmar sig horisontalplanet för att längst ned öfvergå i sjöns jämna yta. I dag är denna backe omgifven af läktare öfver läktare, af folk och flaggor. Längst nere en estrad för konungen och hans gäster; den är höljd i blått kläde med gyllene, kungliga kronor, och på dess golf äro persiska mattor utbredda. Närvarande äro konungen — som ju nu för öfrigt bor härute — det danska kronprinsparet, vår egen kronprins med söner, prins Carl och prins Eugen. »Hela Stockholm» för öfrigt som skädelystna och naturligtvis Iduns artist i främsta ledet att teckna den friska vintertaflan för våra läsares räkning.

Vid regementsmusikens toner försiggå löpningarna i två omgångar och erbjuda många synnerligen vackra moment. »Det är en stolt idrott,» utbrister konungen förtjust. Vid 1/23-tiden är allt slut. Som förste segrare utgingo: i längdlöpningen hr Verner Lindström, i backlöpningen hrr O. Bomgren och E. Tandberg.

Ännu en bild från Saltsjöbaden bjuda vi i dag. Den framställer en annan idrottsgren: den nyligen försiggångna skridskoseglingen på Baggensfjärden. Och medan vi teckna dessa stockholmska vinterbilder, ha vi ej kunnat — och ej velat — lämna åsido vår ståtliga Idrotts-

PORTRÄTTGRUPP AF SYSKONEN P. EFTER EN OLJEFÄRGSTAFLA AF HILDEGARD THORELL.

SKIDTÄFLINGARNA PÅ SALTSJÖBADEN DEN 4 DENNES. EFTER EN TECKNING AF ALGOT RINGSTRÖM.

mera aldrig besvär med att taga i något slags beaktande, hurvida det fanns fog i fruns anmärkningar, utan allt dömdes öfver en bank: »omöjligheten att göra frun till lags».

Unga fru Hall hade aldrig haft något begrepp om hushållsbestyr förrän i och med detsamma hon öfvertog sin matmoderliga roll, och hon var just inte praktisk. Men hon hade inhämtat en hel del hushållsteorier, och, hvad som brast i praktiskhet, ersatte hon i nit och god vilja. Men genom sin ömtålighet i den husmoderliga myndigheten och genom de otaliga och minutiösa föreskrifter samt de icke alltid så välbetänkta som detaljerade anvisningarna för arbetsättet, hvilket en mera förständig och erfaren husmor skulle öfverlämnat åt den individuella arbetsmetoden eller handlaget, tröttade hon sina tjänare och förlamade mången gång deras arbetsförmåga.

I herrns rum stodo Kerstin och hjälpgumman och polerade fönstren.

»Det var då bra, att frun kom med vadden, för vi äro färdiga att sätta in fönstren när som helst, och här måste, förstås, nödvändigt bli i ordning, tills herrn kommer.»

»Ja, jag skall själf lägga vadden i fönstret,» svarade frun. »Men hvad är det här?» Frun pekade på en knäckt ruta.

»Ja-a, vet frun, fönstret stod spräckt på vinden, när vi skulle bära ner det,» svarade Kerstin.

»Ja, naturligtvis,» svarade frun, »allting går, förstås, sönder af sig själf.»

»Jaha, det skall jag säga frun, att jag gör mig inte till ljugare för en fattig glasrutas skull.»

»Jag sade ju alls inte, att Kerstin gjort det. Men det är i alla fall märkvärdigt, att saker

gå sönder så där alldeles af sig själf.»

»Ja, efter fönstret minner mig om det,» sade Betty, som inkommit i rummet, »så vet väl frun, att det är en stor spricka på den ena stora kristallskålen?»

»Å bevars, hvad säger Betty! utbrast frun, med skäl ledsen öfver sin dyrbara kristallskål. »Men hur kan detta ha gått till?»

»Ja, inte vet jag,» svarade Betty lakoniskt. Frun sade intet, utan gick ut i matsalen och öppnade buffeten för att med egna ögon taga olyckan i beaktande. »Ja, men detta är då alldeles oförklarligt,» sade hon. »Naturligtvis går inte en sådan sak sönder af sig själf, och det minsta man kan göra, då man slår sönder något, är väl dock att tala om det. Skålen begagnades i förra veckan, så det måste väl skett vid diskningen, Kerstin.»

Kerstin såg först på sin fru, som om hon försmådde att svara. Men hon tyckte dock vid närmare eftersinnande, att saken föreföll besynnerlig och fordrade ett utredande, och sade därför fogligt nog:

»Nej, det skall jag säga frun, att *hel* var skålen, då jag satte in den; men det är besynnerligt, hur detta kunnat ske, då så godt som ingen går i det skåpet.»

»Ja, det är verkligen mer än besynnerligt,» sade frun och gick bort och lade vadden i fönstren.

»Så där, nu är detta gjort,» sade hon efter en stund. »Ah, klockan är redan 12. Då måste jag kläda mig och gå och gratulera,» utbrast hon med en ton, som förrådde, att hon endast gaf vika för en nödvändighet. »Jag är här midtemot, inne hos fru Lindgren, om något skulle komma på.»

»Ja, det lär ingen åtskillnad göra,» förklarade hjälpgumman vanvördigt, då frun kommit utom hörhäll, »utom så till vida, att det kan gå litet bättre undan, när man i ro får sköta sitt, och ingen blandar sig i det hon ändå inte förstår,» och hon såg uppfordrande på de båda tjänarinnorna, som likväl iakttago taktens att icke upptaga det af madam Nilsson anslagna ämnet, utan tysta skötte sina sysslor.

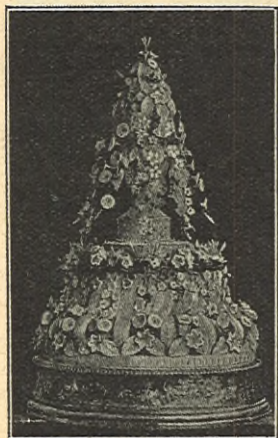
»Nu är kaffet klart, madam Nilsson, tag sig nu först en tår, innan hon lägger sig att skura,» sade Betty och gick före ut i köket, medan Kerstin nubbade fast fönstren.

»Frun är visst fasligt besvärlig emot tjänare,» sade madam Nilsson, för hvilken kaffetären nästan skulle förlorat sitt behag, om den inte tillika samlat för en liten skvallerstund. »Dom säger, att hon byter tjänare minst hvarvt halfår. Hur länge har Betty varit här?»

(FORTS.)

VÅRA ILLUSTRATIONER.

HUR FRIHERRINNAN PATTI-CEDERSTRÖM SKÄR UPP BRÖLLOPSTÅRTAN har en närvarande engelsk artist, hr T. H. Thomas, afbildat på den illustration, Idun i dag återgifver. Det försiggick vid den mycket omskrifna bröllopsfrukosten på järnvägståget mellan Brecon och London, och, som våra läsarinnor finna, står den nygifte akte mannen troget bi vid den viktiga förrättningen. Ty det är en mycket högtidlig och viktig förrättning, denna, att stycka ut »the Wedding Cake» vid ett engelskt bröllop! Bröllopstårtan är den kulinariska hufvudpjäsen vid högtidsmåltiden och utstyres af verkliga konstnärer inom sockerbagarområdet på det praktfullaste och dyrbaraste, med sirater, blommor, ja, till och med juveler. En sådan bröllopstårta kan representera ett värde upp till ett par hundra pund — tre, fyra tusen kronor svenskt

FRIHERRINNAN PATTI-CEDERSTRÖMS BRÖLLOPSTÅRTA.

FRIHERRINNAN PATTI-CEDERSTRÖM SKÄR UPP BRÖLLOPSTÅRTAN.

OUR NOTISBOKEN

SKRIDSKOBANAN I IDROTTPARKEN.

mynt. Också skola alla brudparets släktingar, vänner och bekanta ha sin lilla bit med af tårtan, och till de icke närvarande sändas deras andelar långa vägar pr post. Själva toppen, krönet på den praktfulla pjäsen, förvaras af bruden själf till döddagar

SKRIDSKOSEGLING PÅ BAGGENSFJÄRDEN.

till ett minne af denna viktiga märkesdag i hennes lif. En liten fotografi af den Patti-Cederströmska bröllopstårtan, sådan den tedde sig i orubbadt skick före utskiftningen, ger våra läsarinor ett ytterligare begrepp om dess »rang, heder och värdighet».

DE BRUTALA UTVISNINGAR, för hvilka danskarne i Nordschleswig i dessa senaste tider varit utsatta, ha helt naturligt hos de skandinaviska brödrarna väckt allmän medkänsla.

ERNST V. KÖLLER.

den bestgehassten Leuten» (»en af de mest hatade människor»). »Han är en modern kraftmänniska af Bismarcks prägel,» säger vidare den nämnda tidningen, »en impulsiv natur med stor rättframhet och energi, hvilken hans anhängare finna lika berömvärd som hans motståndare tadelvärd.» Ja, ty hvarje sak har ju två sidor — nog till och med de nordschleswigska utvisningarna!

SLOTTSPALEN lär komma att gå af stapeln den 18 dennes, och det uppgifves att konungen ämnar infinna sig på densamma.

B. C. SJÖCRONA †. Efter ett långvarigt lidande afled härstädes den 3 d:s vid nära 63 års ålder fru Bertha Cecilia Sjöcrona, född Elliot, maka till landshöfdingen i Skaraborgs län fil. d:r Cornelius Sjöcrona.

Som Idun i fjol i sin serie »Våra landshöfdingsfruar» meddelade fru Sjöcronas porträtt, inskränka vi oss nu till detta korta meddelande.

Närmast sörjes den bortgångna af make, som samt tre döttrar, hvaraf en är gift med statens landbruksingenjör i Kronobergs län C. A. Roos, en med assessorn i Svea hofrätt A. H. Roos och en med assessorn i nämnda hofrätt H. E. Améen.

SVENSK SJUKSKÖTERSKA FÖRLOFVAD I SYDAFRIKA. Förlofning har i Johannesburg i Transvaal ingåtts emellan en engelsk läkare, d:r Bensusan, och en stockholmska, fröken C. L. Claeson, som under senaste stridigheterna med boers tjänstgjort som sjuksköterska.

SVERIGES KVINNLIGA FREDSFÖRENING hade häromdagen årsmöte i Hushållsskolans lokal, Jakobsbergsgatan 15. Därvid förekom val af styrelse och revisorer, hvilket utföll sålunda, att till medlemmar i styrelsen återvaldes fruarna E. Broomé, F. Petterson och H. Thorell samt fröken A. Lindhagen och nyvaldes fröken A. Bergstrand; till revisorer valdes fröken J. Bonnier och fru L. Franckel. Af årsberättelsen framgick, att medlemmarnes antal vid 1899 års början var 90. Föreningens inkomster hade under året uppgått till 394 kr., däraf vid årets slut återstod en behållning af 109 kr. 39 öre. Bland viktigare åtgärder under året må nämnas: upprättandet af ett bibliotek för fredslitteratur med lokal hos fröken Maria Larsén, Oxtorgsgatan 8, där böcker kostnadsfritt utlånas till personer inom och utom föreningen; anordnandet af en större diskussion angående historieundervisningen; samt föranstaltandet af den bekanta namnsamlingen å en adress till den blifvande stora fredskongressen. De insamlade namnens antal öfverstiger nu ansevärt 100,000. Många listor ha emellertid ännu ej återsändts.

FRÖKEN GRÜNBERGS SÅNGUNDERVISNING. Till de rader, med hvilka vi beledsagade fröken Grünbergs porträtt i förra lördagsnumret, vilja vi i dag tillägga att — enligt hvad man upplyst oss om — fröken G., före fru Jakobssons ledning, under närmare sex års tid, 1889—1895, åtnjutit sångundervisning af den kända sånglärarinnan fru Zulamith Svaneskog, född Wellander.

TEATER OCH MUSIK

DRAMATISKA TEATERN bjöd i lördags på en synnerligen intressant och lyckad premiär, då »Kung Kristian II», skådespel i fem akter, afdelade i tablåer, af Adolf Paul för första gången härstädes uppfördes. Detta den begäfvade unge finnens historiska drama gick redan förleden vinter i Helsingfors öfver scenen och rönt där stor framgång. Det är också ett arbete af verklig förtjänst. Handlingens dramatiska sammanhang är visserligen icke särdeles starkt; den bildar snarare en serie fristående taflo ur »tyrannens» historia. Men tidsfärgen och karaktärsteckningen äro goda och flere af scenerna synnerligen verkningsfulla. Den historiska troheten är ock i det hela väl respekterad. Konung Kristians egen gestalt med dess skarpa karaktärs-motsättningar af brutal hänsynslöshet ända till grymhet och öm känsla för de smås rätt, af envis egenmäktighet och vek vankelmodighet står fram i ypperlig relief. En särdeles originell figur är narrens, konungens oskiljaktiga skugga, som ur gyckelkåpans veck låter ljuda hans eget sjuka samvetes ständigt kritiska röst.

Med kraft tecknad är konungens förtrogna, den härsklystna borgarkvinnan Sigbrit, och öfver hennes fagra dotter Dyeke, som med sina blonda flåtor bundit kungahjärtat, hvilat äkta kvinnligt behag.

KÄLKBÄCKEN I IDROTTPARKEN.

Godt äro ock bifigurerna modellerade, den frimodigt lättsinnige chevaliern Torben Oxe, den skurkaktige Didrik Slaghök m. fl. Som sagt, det hela är ett erkännansvärdt och delvis mycket lyckadt försök i den stora stil, på hvilken tyvärr numera våra yngre dramatiska författare så sällan våga inlåta sig.

Uppsättningen och utförandet på Dramatiska teatern voro fullt värdiga. I Kristians roll har hr Skånberg otvivelaktigt funnit sin hittills bäst genomförda större uppgift; det var kraft och färg öfver hans framställning allt från den första scenens stolta härskartrotsighet intill den brutne gubbens ruelse i fängelsedjupet i den epilogartade 5:te akten. I narrens krävande roll ådagalade hr Personne sina bästa egenskaper af ett smidigt och intelligent spel. Fru Dorsch som Sigbrit hade äfven en utmärkt afton; den grofkorniga kvinnan af folket med härskardämonen inom sig fick i hennes händer lefvande lif. Fröken Jansons fagra Dyeke gjorde sig likaledes ypperligt, i medfödd kvinnlig höghet, i älskande vekhet. Flere kunde ännu förtjäna att nämnas, såsom fru Byströms drottning Elisabeth, hr Hanssons Torben Oxe, hrr Örtengren och Johanson som Didrik och marsk Mogens — men vi få ej bli för långa, utan vilja endast tillägga, att hr Grabows nya dekorationer voro stilfulla och dräkterna på samma gång smakfulla och lysande.

Den vackra framgången, som utom i en väldig

D. Nyblin foto.

ADOLF PAUL. »KRISTIAN II:S» FÖRFATTARE.

lagerkrans åt hr Skånberg tog sig uttryck i otaliga inropningar af de spelande och efter sista akten af författaren, var således i allo välförtjänt och bör båda god lifslängd åt dramatiska teaterns nya program.

FILHARMONISKA SÄLLSKAPET gaf i tisdags sin första abonnementskonsert för säsongen, hvarvid Beethovens odödliga »Missa Solemnis» utfördes. Åran af att hafva introducerat detta storverk hos oss tillkommer just sagda sällskap, som gaf detsamma första gången på våren 1894 under hr Halléns ledning. Det underbart härliga och djuptänkta verket erhöill nu liksom då ett förträffligt utförande, denna gång med hr *Stenhammar* som dirigent. På såväl körer som solister ställer kompositören som bekant här nästan omänskliga anspråk. Svårigheterna besegrades dock på det hela taget väl, och särskildt förtjäna solisterna erkännande. Och en ypperligare oratoriekvartett än dessa — fruarna *Caroline Östberg* och *Davida Afzelius* samt hrr *Max Strandberg* och *Salomon Smith* — lär man väl hos oss få leta efter.

Att ingå på någon utförligare redogörelse för det storslagna verket nekar oss det knappa utrymmet. Vi kunna endast nämna, att inledningsatsen »Kyrie», men ännu mera »Sanctus» med det underbart vackra »Benedictus», där hr *Zetterqvists* violinsolo gjorde sig förträffligt gällande, särskildt tycktes slå an. Dock funnos flere delar, hvilka både på grund af sitt innehåll och sitt utförande borde framhållas. Den fulltaliga publiken var tydligen djupt gripen och lifligt intresserad. Tilläggas bör, att k. hofkapellet har all heder af orkesterpartiets utförande.

Sällskapets beslut att återupprepa konserten på torsdagen anse vi mycket välbetänt.

GREGOROWITSCHS AFSKEDSMATINÉ å Svenska teatern i söndags var så till vida af större intresse än de båda konserterna, som man här fick tillfälle höra honom med orkester. Denna, hopsamlad från skilda musikkapell, stod under hr *Hjalmar Meissners* ledning och skötte sig förhållandevis bra. Den celebre violinisten utförde med orkesterackompagnement Mendelssohns konsert och Saint-Saëns'

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare Parfymhandlande i riket.

Rondo capriccioso samt skördade för dem liksom för öfriga nummer stormande bifall från den fullsatta salongen.

(Pris för födelse-, förlofnings- och vigselannonser kr. 1:50; dödsannonser kr. 5:—.)

FÖRLOFVADE.

E. o. hofrättsnotarien

CARL HÅRD AF SEGERSTAD

och

RUTH LINDESJÖÖ.

Doktor Carl Fritzell.

Grefmagnigatan 10.

Invärtas och barnsjukdomar.

Hvardagar kl. 10—1/2 11, 1/3 3—1/4 4. Sön- och haldagar kl. 10—11. Allm. tel. 58 98.

TANDLÅKARE

G. G:son Hård af Segerstad,

Alma Hård af Segerstad.

Birger Jarlsgatan 13, 1 tr.

Rikstel. 20 48. Allm. tel. 86 46.

Tandläkare Sjögquist

Drottninggatan 68, Stockholm.

Skydd åt efterlevande!

Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget

tillförsäkrar på fördelaktiga villkor

utmättningsfria pensioner

åt änkor och barn eller andra efterlevande;

meddelar dessutom lifränte-, kapital- och

testamentsförsäkringar i olika kombinationer.

OBS! Äfven genast börjande lifräntor.

All bolagets vinst tillfaller de försäkrade antingen i form af höjda pensioner eller nedsatta försäkringsavgifter

Hufvudkontor: Strömsborg, Stockholm.

Salubrin

användes af alla som lärt känna det såsom det bästa medel

mot värk och inflammationer till följd af yttre skador, sår, bölder, tandvärk, rosen, åderbräck, hämorroider och halssjukdomar m. m.

Det förnämsta toalettmiddel och det pålitligaste härmedel.

Om de olika användningssätten för olika ändamål se den hvarje flaska medföljande beskrifningen.

Göteborgs Kex, den erkända bästa i och för sig, tillagade i förhållande till de två kvaliteter.

PLATS finnes i februari i godt landthet för 2 hushållslever. Väfnad, handarbete undervisas i. Musik ock om så önskt. Pris moderat. »Husmoder», Karlstad p. r. (178)

Massage

till billigt pris. Svar till »Skicklig gymnast», Iduns exp. (165)

DAMER, SOM KLÄDA SIG EFTER

NYASTE MODET,

böra icke underlåta att begära våra proffer.

Specialtet: Nyaste sidentyger till brud-, sällskaps- och promenadtoaletter.

Vi sända de utvalda sidentygerna tull- och portofritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

Sidentygs-Export.

(C)

PRIS: 1 KRONA * PRIS: 1 KRONA * PRIS: 1 KRONA *

STORT BOK-, KONST- OCH INDUSTRI-LOTTERI

TILL FÖRMÅN FÖR BOK- OCH MUSIKHANDLARNES PENSIONSFÖRENING.

TILL VÄRDE AF

8,000 KR.
5,000 »
4,500 »
3,500 »
2,500 »
2,200 »
1,500 »
1,250 »
1,200 »
1,100 »
1,100 »
1,000 »

O. S. V., O. S. V.

I ALLT 25,000 VINSTER

LOTTERIETS HUFVUDKONTOR:
CENTRALPALATSET, STOCKHOLM
ADRESS: BOKHANDELS-LOTTERIET.

PRIS FÖR LOTT ENDAST **1 KRONA**

PRIS: 1 KRONA * PRIS: 1 KRONA * PRIS: 1 KRONA *

Agra Grädd-Margarin är bäst!

Handarbete.

Underteknad, utex. lärarinna fr. Handarbets Vänner, undervisar i alla sorters handarbeten, såsom Snörmakeri (utan maskiner) Knypping, Schattersöm, Guldbroderi, Hardangerbroder, Hvitbroderi, Bottenmönster, Makramé, Filét-Guipure, Märkning (flere sorter), Hålsöm, Fornordiska sömnader, Montering af färdiggjorda arbeten samt Upprätningar å Kläde, Siden, Plysch m. m. Modeller till påseende.

Anna Andersson.
Brahegatan 4, 2 tr. upp.
(192)

FRU EMMA ANDERSSON, Bjärstad, Kuddby, utlämnar proffer och mönster till vackra hemväfnader af alla möjliga slag i nya och gamla mönster. (191)

LITEN FLICKA! I saknad af dotter önskar en barnkär familj i Södermanland att mot ersättning i ett för allt, nu eller i vår, mottaga en liten frisk, vacker flicka såsom eget barn. Fina rekommendationer. Svar till Föräldrahem, p. r. Nyköping. (164)

KONFIRMANDER, flickor mottagas till sommaren i Stockholms-Näs prästgård, nära Mälaren och järnvägsstation, 45 minuters resa från Stockholm. Svar med första till komm. C. Östlund, Kungsängen. (113)

Lärarynner!

En större privat samskola med kommunalslag finnes att öfvertaga till hösten. Billiga omkostnader. 5000 kronor fordras kontant. Anbud emotes före den 25 mars under märke: »H.», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 561)

För smättingarna!

Lätta, nätta arbeten kunna rekvereras till landsorten från Kindergarten och Förb. Sam skolan, Kommandörsgratan 25, Stockholm. Priskurant sändes omgående. (177)

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.

Hushållräkning 4 1/2 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Borgs Kneippvattenkuranstalt, adr. Norrköping. Vinter och sommarkurort. De sjukdomar, som visat sig mest lämpliga för behandling enligt här använda metoder äro: nevrasteni och nervositet, rheumatism, gikt, astma, influensaviter, socker- och ägghvitssjuka, bleksot, blodfattigdom, skrofler, hjärt- och njursjukdomar, hämorroider, katarrer i strupe, mage, tarmar o. s. v., följderna af syfilis och alkoholmissbruk. Personer, som lida af allmän svaghet, och sådana, som oupphörligt ådraga sig förkyllningar, böra här genomgå en stärkande och härdande kur. **Läkare:** Dr J. Bergqvist och Dr E. Lindahl. Billiga afgifter. Prospekt gratis.

Inteckningsbolaget.

— Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolag. —
Hufvudkontor: **Malmörsgatan n:r 1**, öppet 10—3.
Afdelningskontor: **Biblioteksgatan n:r 1**, öppet kl. 1/2 10—3.

Depositionsränta 4 1/2 proc.
Upp- och Afskrifningsränta 3 »
Sparkassräkning (vid Afd.-kont.) 4 »
På kapitalräkning å 6 mån uppsägning godtgöres Bankens högsta depositionsränta och tillämpas vid inträffande ränteförändring den nya räntesatsen omedelbart utan föregående uppsägning. (S. T. A. 55187).

Undervisning pr korrespondens i

Bokföring

(enkel och dubbel). Ingen förskotts-betalning. Bästa resultat garanteras. Prospekt och profbref gratis.

Malmö Språk- och Handelsinstitut.
Dir. H. S. Hermod, Söderg 17, Malmö.

Öfversättning.

Öfversättning af ungdoms- och barnböcker samt romaner och skådespel samt operor från tyska eller engelska utföres mot lågt arvode. Svar till »5610», p. r. Ystad.

Korkmattor, genomgjutna, enfärgade och tryckta, finnas i största urval och tillhandahållas proffer samt kostnadsförslag på begäran hos **F. Uhnér & C:o**, Fredsgatan 22.

Lifförsäkringsbolaget

Mutual Life

Stockholm.

Fonder:=====

c:a 1,000,000,000 kronor

Utbetalt:=====

Å Försäkringsbref

c:a 1,450,000,000 kronor

J Vinst

c:a 365,000,000 kronor

Meddelar LIF-, KAPITAL-, ARF och LIFRÄNTE- m. fl FÖRSÄKRINGAR på liberala och

ytterst förmånliga villkor.

(S. T. A. 55427)

Sv. Panoptikon
Stockholm.
★ Största sevärdhet. ★

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 5 proc.

Å hvar motbok kunna intill 1,000 kronor i månaden uttagas utan uppsägning.
I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
I Regeringsgatan 1.

Landtmanna- & Kreditkassan

N:r 1 Mynttorget Stockholm.

Depositionsränta 5 %

Sparkasseränta 5 %

Å hvarje sparkassebok kan lyftas intill 1,000 kr. i månaden utan uppsägning.

Christianstads Enskilda Bank i Stockholm,

Drottninggatan 2, hörnet af Strömgatan
emottager penningar på

Sparkasseräkning

mot godtgörelse af högsta depositionsränta.
Utan uppsägning kunna å en bok sammanlagd 1,000 kr. i månaden uttagas.

BRAND FÖRSÄKRINGS AKTIEBOLAGET FENIX JAKOBSTORG

NISSEN Nis- sens världs-berömda **NISSEN**
Inreg. varum. Inreg. varum.

Bröst-karameller

för hosta, förkylning, inflammation i luftröret, kittling i strupen, etc.

Äkta Örtmixtur för mag- och bröst-sjukdomar.

En massa intyg från fullt trovärdiga personer, som af denna mixtur blifvit fullkomligt botade från svåra sjukdomar, kan föres. 6 fl. på satsen kostar 4.40 sändes nr jämväg mot efterkrav, på båt endast om len är betald. Mindre än hel sats sändes oke. Aterförsäljare i Stockholm *Herman Andersson*, Skepparegatan 47, 1 tr.
Sofia Larsson, f. Aschier.
Riks-, Post- och Telegrafadress Jönköping.

Medico-Mekaniska Institutet Zanderska Gymnastiken

Malmstorgsgatan 3.
Allm. Tel. 4022.
Öppet för herrar 7-10 och 2-1/2; för damer 11-1.
Behandlingen fortgår till 15 maj.
Gymnastikafgifter: 20 kr. pr månad; 50 r. för 3 månader, 60 kr. för hela vårterminen.
Föreståndare: *D:r Emil Zander*. Träfs för herrar kl. 1/28-1/210 och 2-4; för damer kl. 11-1.

GROSSE & BLACKWELL, LTD LONDON.

Etablerad 1706. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.
PICKLES, SÄSER, MARMELADER.
erhållas hos alla större specerihandlare inom riket.

K. M. LUNDBERG.

Textilafdelning
THYRA GRAFSTRÖM.
Färdiga och påbörjade **BRODERIER** på **SIDEN** och **YLLE**, passande för **DUKAR, PORTIÉRER, MATTOR, Kuddar, SERVERINGSDUKAR** på **LÄRFT** m. m.
Rekvisioner från landsorten ombesörjas pr omgående.

Stort sorteradt lager af alla slags Klädningstygger af siden, ylle, linne och bomull i säsongens alla nyheter.

Sybehörsartiklar och Foderväfnader.
OBS.! Fullständigt nytt lager.
Låga, bestämda priser. Goda varor. Största urval.
Profver franko på begäran.
Order å minst 25 kr. levereras fritt vid närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

K. M. Lundberg, Stureplan.

Vagns- och Livré-Kläden
af bästa kvalitet och äkta färger, försäljas äfven i mindre poster. Profver sändas på begäran.
Norrköpings Ylleväfnads Fabriks Eftr., Norrköping.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommanderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lagerdricka
Pilsner-Öl, Iskällare-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 36 56. Rikstel 18.

HAEMATOL.

blodbildande, aptitretande, lättsmält, angenäm smak.
Detta förträffliga närings- och njutningsmedel framställes efter läkareföreskrift och kontroll och rekommenderas af professorer och läkare vid bleksot, blodbrist, rekonvalescens, allm. svaghet, afmagering, eng. sjukan, svaghet hos barn, dålig matsmältning och nervlidande, amning m. m.
HAEMATOL är mycket rik på blod-, fett- och benbildande ämnen och ökningen i vikt utgör i genomsnitt 4 kg. och mera på 14 dagar, hos redan starka personer bildas intet fett, endast friskt blod. Haematol åsyftar äfven att framställa vackrare och fylligare kroppsformer. 1/4 ask 5 Mk, 1/2 ask 2.50 Mk. Finnes i alla finare affärer eller direkt från fabriken: **Ernst Krug, Dresden-Altst. 21, y**, Wittenbergerstrasse 79. I.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o. Stenkol, Cokes, 1:ma maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 *Skeppsbron 22*. Rikstelefon 427
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 *Strandvägen 5*. Rikstelefon 22 20
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 *Parmmåtaregatan 1*. Rikstelefon 20 12.

Köp alltid radiatorsmör!

Rengörings- och Poleringsmedlet Lagermans Kraft-Skur-Pulver

förordas af läkare såsom ett i hygieniskt och sanitärt hänseende framstående rengöringsmedel. Användes å Stockholms epidemisjukhus, å de flesta hotell och mejerier inom riket, i badinrättningar, skolor, lasarett och andra allmänna inrättningar samt på flere järnvägar och ångbåtar och i hvarje kök där renlighet uppskattas. Inom verkstäder och fabriker har det blifvit mycket omtyckt såsom varande särdeles förträffligt till handtvättning. Till salu hos alla Diversehandlare i riket. Ende tillverkare: **Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.**

En varning att beakta!

Svenskullvaror åtnjuta med rätta ett stort anseende — de äro starka, billiga och för vårt klimat de lämpligaste.
Men just detta begagnar en oärlig konkurrens så, att helt vanliga dussinvaror af utländsk shoddy gifvas namn af och säljas som svenskullvaror. Och en lättrogen allmänhet köper och — låter sig bedragas.
Det finns t. ex. i Stockholm affärer, som kalla sig för »väfveri», »ullspinnerier» o. d. (utan att de ha en enda väfstol eller spinneri) och de utbjuda »svenskullvaror», sälja sådana och göra byte mot ull och stickulle.
Vi ha låtit undersöka en del af dessa »svenskullvaror» och funnit t. ex. »hellyllevaror» bestå uteslutande af — bomull; schalar, filter och tyger, som varit stämpade som svenskullvara, ha befunnits vara billiga shoddyvaror från Norge o. s. v. De flesta bestå af blandningar af shoddy och bomull.
Detta bedrägeri skadar i längden hela svenskullstillverkningen, hvarför vi se oss nödsakade blotta tillvägagående.
Utom en underhållig kvalitet lämnar man varor, som i hög grad äro arsenikhaltiga.
Må de, som äro nöjda med dylika varor, gärna fortsätta att köpa — men må hvarje sparsam och noggrann spekulant se upp och kontrollera hvad han köper.
Sahlströmska fabriken i Jönköping, Sveriges äldsta och största fabrik för tillverkning af *Svenskullvaror*, förser alla sina varor med sitt **fabriksmärke** som garanti för redbar tillverkning; dessutom särskildt **garantimärke** att *alla färger äro absolut arsenikfria*.
Sahlströmska Fabriken Aktiebol.
Jönköping. (G. 76223)

Aktiebolaget Sundsvalls Handelsbank,

Gustaf Adolfs Torg n:r 14,
godtgör å sparkasseräkning 4 1/2 %.
Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsägning.

LEDIGA PLATSER

PLATS PÅ LANDET, i en mindre familj, finnes till våren för en hurtig, frisk och anspråkslös bildad flicka, som bör vara kunnig i enklare matlagning samt äga någon vana vid eller håg för mjölk- och smörhandtering. Svar med uppgift om ålder, lönevillkor samt fotografi sändes under adress: »Landegendom», Vattholma. (189)

EN FRISK OCH DUGLIG KOKERSKA kan genast få god plats uti liten familj å herrgård på landet. Betyg och fotografi sändes till »Herregårdskokerska», Iduns expedition, Stockholm. (132)

UNG, ANSPRÅKSLOS FLICKA med godt lynne och af god familj erhåller genast plats såsom lärarinna för 2 å 3 flickor i tjänstemannahem på landet. Vana att undervisa i handarbete och musik erfordras äfven. Svar och lönevillkor till »Tjänsteman», Torsåker p. r. (195)

SNÄLL, ANSPRÅKSLÖS LÄRARINNA önskas att undervisa 10-årig flicka i vanliga skolämnen, handarbete och musik. Svar angivande lönepretentioner m. m. bedes till Fru Emma Knudsen, Vestös, Kappelshamn, Gotland. (179)

EN ANSPRÅKSLÖS, hurtig och snäll flicka, duglig att i ett större hushåll vara fruns hjälpredda med hufvudsakligast sömnad samt i öfrigt förefallande göromål, erhåller genast plats. Den som är hemmastadd i kläd- och linnesöm har företräde. Lön 150 kronor samt fri resa från Stockholm. Svar jämte fotografi till »Husmor», adress Svarstivik p. r. (199)

ANSPRÅKSLÖS JUNGFRU duglig, snäll och pålitlig samt fullt hemmastadd i matlagning och öfriga inom hus förefallande göromål erhåller förmånlig plats mot god lön hos mindre familj å landegendom på Gotland, om goda rekommendationer snarast insändas till Förvaltare A. Svennerberg, Skäggs, Vestkände. Platsen tillträdes den 24 april. (G. 76196)

EN BILDAD, i hushållsgöromål kunnig ung flicka, får nu genast plats som medlem af familjen. Svar med fotografi emottas till »Fritt vivre», Iduns exp. (193)

BARNSKÖTERSKA, van att sköta späda barn samt en villig och sykkunnig **KAMMARJUNGFURU** erhålla plats den 24:e april, om betyg och fotografi sändas till grefvinnan Posse, adress Almnäs, Hjo. (170)

ANSPRÅKSLOS FLICKA, kunnig i matlagning och van vid alla sysslor, får plats i 2 pers. hushåll. Utförligt svar till »Lugn», Iduns exp. (197)

TILL 1 APRIL önskas en i alla afseenden respektabel person, ej under 25 och ej öfver 40 år, som kan åtaga sig att med ordning och omtänka sköta hushållsgöromålen i 4 pers. hushåll. Den sökande bör vara fullt kompetent i så väl finare som enkla matlagning, bakning, konservering och syltning samt vid husmoderns bortavaro ansvara för barnens och hemmets vård. Svar inom 14 dagar jämte rekommendationer, betyg och fotografi direkt af den sökande under adress »A. F.», Bergviks järnvägsstation. (190)

PLATSSÖKANDE.

UNG flicka med stilla och godt sätt, kunnig i kamning, söker plats som kammarjungfru, svar till E. H. Iduns exp. (176)

EN bildad nittonårig flicka, som genomgått 7-klasstigt läroverk, önskar plats nu genast häst i Stockholmstrakten som lektriss och sällskap eller att undervisa mindre barn. Vid lön fästes mindre afseende än vid ett vänligt bemötande. Svar märkt 19 år Iduns expedition. (174)

VÄRDINNEPLATS
i litet hushåll hos äldre änking sökes af ett yngre fruntimmer af god familj. Hon är ordningsälskande och hemma i hushållsgöromål; äfven språkkunnig, och villig att vara lektriss. Goda rekommendationer finnas. Svar till »April 99», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg. (Nord. A. B. 6797)

MOT FRITT VIVRE.
Bildad, musikalisk flicka af god familj, önskar plats att deltaga i hushåll. Äger vana därvid samt är mycket intresserad. Svar emottages tacksamt till »Maja», Iduns exp. (198)

PLATS SÖKES till 1:a maj af en 27 års anspråkslös, arbetsam och villig flicka i bättre hem helst i mellersta Sverige. Den sökande är fullt hemmastadd i arbeten hörande till ett landhushåll såsom matlagning, bakning, slakt och förekommande handarbeten. Svar märkt »Selma» adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 537)

EN UNG MUSIKALISK FLICKA önskar plats i en äldre, helst barnlös familj, att gå frun tillhanda. Små pretentioner. Svar märkt »Villig 20 år» adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 531)

EN I MATLAGNING, bak, söm och handarbete kunnig, bildad flicka söker plats. Ordentlig, pliktrogen. Svar »Villig hjälpredda» Iduns exp. f. v. b. (191)

BILDAD, HUSLIG, ARBETSAM FLICKA med godt humör, önskar plats, kunnig i matlagning, bak, sylt sömn. Svar till »Praktisk och duglig», Gumælii Annonsbyrå. (558)

LÄRARINNA, undervisningsvan i alla ämnen, språk, musik, handarb. energisk, enkel, önskar plats. Svar till »Språkskicklig», Gumælii Annonsbyrå. (G. 557)

EN UNG BILDAD FLICKA, kunnig i språk, musik samt alla inomhus förefallande göromål, önskar plats såsom föreståndarinna för ett bättre hem, eller såsom sällskap åt ett äldre fruntimmer. De bästa rekommendationer finnas. Svar till »I. O.» Iduns annonsbyrå. Klara Södra kyrkogata 16. (187)

PLATS I FINARE FAMILJ önskas till våren af en bättre 20-årig flicka. Den sökande är kunnig i sömnad och inom hus förefallande göromål. Svar till »Huslig», Annonsbyrån Svea, Örebro. (Svea 295)

PLATS I FAMILJ önskas af en bättre flicka som i 4 år är innehafvats plats i familj men önskar göra ombyte. Goda rekommendationer kunna erhållas. Svar till 24 år P. R. Hudiksvall. (186)

EN 21-ÅRIG FLICKA söker plats hos herrskap, helst på landet. Är kunnig i matlagning, kläd- och linnesömnad, handarbete m. m. och för öfrigt villig deltaga i inom hus förefallande göromål. Svar till »Familjemedlem». Kvidinge p. r. (Kristianstads län). (148)

EN UNG FLICKA af god familj önskar plats som sällskap åt äldre herrskap på landet. Har genomgått 7-kl. läroverk. Är villig deltaga i inom hus förefallande göromål. Svar till »Karin» p. r. Göteborg (183)

BÄTTRE FLICKA önskar mot fritt vivre genast plats som sällskap och att gå frun tillhanda. Svar till »23 år», Venersborg p. r. (144)

UNG, BILDAD FLICKA, af fin familj, som en längre tid vistats i England, önskar plats som sällskap. På lön göres ej anspråk, men önskar blifva ansedd som medlem af familjen. Svar till »Skånska», Iduns exp., Stockholm. (153)

BILLIG INACKORDERING erhålles i folkrik trakt, för flickor som vilja lära hushåll, handarbeten och konstväfnad, erhålles äfven undervisning i språk. Svar till »Småländska, Högländet Wrigstad. (181)